

Előfizetési feltételek

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	12 kor.
Félé évre	6 kor.
Nagyedévre	3 kor.

Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetések díja:

□ centiméterenként 6 fill. Kereskedők és gyárosok külön árkedvezményben részesülnek.

Nyílt tér sora 40 fillér.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség

hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők: Főtitár 33 szám földszint. — Értekezni lehet naponta d. e. 10—12 órákban.

Előfizetések és hirdetések a lap kiadóhivatalába (Könyvnyomda és Papíráruhágyár r. t. küldendők).

Egyes számok kaphatók: Földes Ede, Cirner József és Grünfeld Dávid kereskedésében.

Kéziratok nem adnak vissza.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Az országgyűlés szünete.

Az országgyűlés szünetel, a kormány pedig dolgozik. Az országgyűlésen az ellenzék Polónyi, Lengyel, Vázsonyi, Visontai, gr. Batthyány Tivadar égre forgatták szemüket a sztrájk miatt, de egyúttal igen szépen kitanították az elámitott szegény vasutasokat, úgy hogy végül csak amugy rövidesen 24 óra alatt kívántak rendezni fizetést, előmenetelt, szolgálati rendet s minden egyéb jót. Csak most, mikor a kormány gyorsan véget vetett a sztrájknak oly eréllyel, aminőt nem is gondoltak, midőn alkalom van végig tekinteni a pusztuláson, csak most láthatjuk igazán, hogy milyen isszonyu kárnak, felfordulásnak volt kitéve az ország. Hiszen csak Alsó-Fehér vármegye, melynek aránylag kevés gyára van, melynek területén különösen Marosújvár só-, és szodatermelése, Gyulafehérvár, Balázsfalva, Alvincz szeszőzdei és gabona kereskedelme, Nagyenyed gyártelepei és állatkivitele, Tövis marhavásárai képezik a kivétel főbb piacait, szintén jelentékeny károsodást szenvedett. Hiába mi már beleszoktunk abba, hogy háromszor kapjunk friss lapot és levelezést s frissen jöhessünk, me hessünk dolgaink után, ennek erőszakos felbeszakítása tehát mindnyájunknak megdöbbentő, a munka gyors felvétele pedig égető szükség volt.

Ámde a rendezés nagy munkáját a kormánynak kell teljesíteni és pedig saját felelősségére, alaposan, gyorsan. Ugyan mit szólna az az iparos, kinek munkája közben folyton odaszólnának, hogy miért dolgozik ezzel a szerszámmal, miért nem veszi elő a másikat, harmadikat? miért használja ezt az anyagot, miért nem a másikat? s azzal bosszantanak, hogy vajon egyáltalában miért dolgozik? less-e sikere munkájának s közbe megkérdeznék, hogy mi a véleménye pl. a lélek halhatatlanságáról s a japán háborúról, meg a rádiumról? Ugyan, kérjük, megtudna-e felelni az ilyen iparos jól és frissen a maga felvállalt kötelességének? Ámde a tisztelt ellenzék nemcsak akadályozni és zavarni akart, hanem az ország kárából egy kis hasznot a — maga részére. Csakhogy Tisza István miniszterelnökben embertükre találtak. Egy királyi leirattal szépen hazaküldte az üzenetlenül (?) diskuráló hazafiakat s egyúttal rendet teremtett az ország felzaklatott hangulatában.

A bűnösök a bíróság kezében vannak már; a mi pedig a vasutasok jövőjét illeti, abban biztosak lehetnek, hogy a mit nagy, terhes és mindnyájunk által elismeréssel kísért munkakörükben megérdemelnék, a nehéz pénzügyi helyzetben is meg fogják kapni — a sztrájk és az ellenzéki beugratások dacára is.

—n.

SZEMLÉ.

A vasuti sztrájk. A „Budapesti Hirlap” keddi számában a vasuti sztrájkról erős, de igaz megjegyzéseket tesz. Bebizonyítja látja, hogy e sztrájk elő volt készítve s méltán kelthetett az a látvány, hogy a tisztviselők szövetségre léptek az alantasaikkal és a felügyelő az ő szolgálójával elnökölt. A vasutaskar nem katonas-tátus; de mint polgári intézménynek katonas fegyelem és rendtartás alatt kell élnie s a mikor a szolgáló elnököl: az a tekintély és fegyelem földőződését s egy országos mozgalomnak kialakulását elől való elfajulását jelenti. A rendesináltnak meg kell történni, mert ha egy polgári, alkotmányos kormány nem tud rendet csinálni: akkor ez utat nyit a katonai rendesináltnak. Magyar nemzeti szempontból még fontosabb a rendnek és állami tekintélynek föltétlen helyreállítása. Erőt és határozottságot kell alkalmazni a vasutas-körön kívül álló izgatókkal szemben is. Hogyan van az, hogy a mikor a vasuti sztrájk az állami vagyionok rongálásáig, főbenjáró merényletekig fajul: akkor a budapesti Demokrata kör szervezi a rendesináltnal szemben az ellentállást? a sztrájk pénzelését? s Vázsonyi Vilmos ur ő nagysága mint patrónus és sztrájkvezér szerepelt s büntetlenül fenyegetőzött? Hogyan van az, hogy Vázsonyi és Visontai Soma ügyvéd urak neki szeghetik a kormánynak a kést: hogyha pedig te kormány felelősséggel nem kormányozol úgy, a mint mi felelősségünk nélkül diktáljuk, akkor holnap reggeltől kezdve elkövetkeznek az országos sztrájk. Ezek az urak Bokányi, Grossmann, Weltner, Israel s más hasonlók nevében harcüzenetet harsogtattak, holott mint törvényhozóknak talán az ország rendjén kellene

fáradozniok s nem fölforgatásra szövetkezni a nemzetközietekkel! És Polónyi nagyságos ur parlamenti sztrájkkal fenyegetőzött, holott mint jogász tudja, hogy egyes károsultak és személyes szabadságukban megbántottak büntető kereseti joggal bírnak! A jövő azoké, kik az állami rend és állami tekintély föltétlen megóvására képesek.

A „Magyar Állam” is hasonlóan ír. „A kormány megemberelte magát. Az államhatalom erejét fordította a nemzetietlen demokrata és szocialista terroristák ellen. A mit a sztrájkvezetőség az utolsó két napon csinált, csupán a fölbujtott becstelenségeknek védekezése volt, hogy lelkiismeretlen cselekedetük büntetése elől meneküljenek. Mindig így viselkedtek a tömegvezetők. A barrikádokon soha nem halnak meg a sztrájkvezetők. Oda a szegény, de becstelenséges rajongók szoltak állani, a kiket megszédít az eszme, elragad a túlaradó szenvedély. A magyar ellenzéki pártok hazafiságára és bölcsességére vajmi sötét árnyékot vet, hogy eszközül adták magukat Vázsonyi Vilmosnak, a vasutas sztrájkot a kulisszák mögül igazgató nemzetietlen demokratának. Mert a mi jogos kivágásuk van a vasutasoknak, azt az ellenzéki urak sztrájk nélkül is elérhettek volna. Az ellenzéki urak készen voltak kiténni az országot a károsodásnak, holott a józan észnek kellett megdondorodnia az országra szakadt veszedelemtől, melyet holmi kormányválsággal komplikálni csak az akarhatott, a ki vagy az anyalföldi demokrata klubnak tagja, vagy megerezt az anyalföldi intézet gondoskodó oltalmára.”

A „Budapesti Napló” szerint: a siker a kormányé, a megnyugvás, a mely belőle fakad, az országé. A vasuti sztrájkot ujjászervezése az a stírgós feladat, mely próbaköve lesz a Tisza-kabinet kormányzati képességeinek.

A „Hazánk” Legyen rend ez vezérezkékében keményen megrójjá azokat a képviselőket, kik vérszemet adtak a mozgalom vezetőinek. A képviselői hivatás értelmezésének tultengésével találkozunk itt. Nagy tévedésnek tartjuk mi, ha a képviselő azt hiszi, hogy neki minden szabad.

Az országos szabadelvű-párt f. hó 26-án este

TÁRCZA.

Utazás a sztrájk alatt.

— A „Közérdek” eredeti tárczája. —

Folyó hó huszadikán reggel Budapesten, a keleti pályaudvarban, gyorsvonatra ültünk abban a biztos reményességben, hogy estére itthon leszünk Nagyenyeden. Utazó jegyünk rendben volt; a vonat kellő időben hagyta el a pályaudvart; semmit sem hallottunk, a mi bennünk aggodalmat kelthetett volna; a közügynek szolgáltunk s e mellett jól is viseltük magunkat, lelkiismeretünk tehát tiszta volt és nyugodt; az áldott tavaszi nap pedig boldog mosolygással sugározta be az úde, a zöldelő, az ifjuság erejében megújuló természet. Hát mi zavarta volna jó kedélyünket, vidámságunkat és reményünket!?

S alig tölt el egy óra: mindebből csupán a tavaszi verőfény maradt meg, mely tovább is mosolygott ugyan, de bennünk többé jó reményiséget és vidám hangulatot kelteni nem tudott.

Már messze elhagytuk a fővárost, midőn egy-egy különösen hangzó hirt hallottunk s egy-egy gyanus jelet észleltünk.

A vonatot új gépész vezette, mert a rendes mozdonyvezető vonakodott a gépre felszállani; a kalauz is új volt, a ki a hozzá intézett kérdésekre kitérően bizonytalanul, rejtélyesen válaszolt. Most azt hozzák hírt, hogy a vonatra lóttek; majd utasok szállnak is, még mielőtt utazásuk célját elérték volna; mindenki aggódva érzi és tárgyalja, hogy valami baj van; s ezt a bajt még nagyítja a bizonytalanosság, mert a valóságot nem ismerjük. Végre megtudjuk a dolgot: a vasuti személyzet kimondta a sztrájkot, megtagadta a szolgálatot.

Ilyen körülmények közt csak azt az egyet nem tudtuk megérteni, azt a könnyelműséget, melylyel nekünk a központban minden figyelmeztetés nélkül uti jegyet adtak, bennünket — mintha anyósok volnánk — próba-vonatra ültettek; s kitétek azon eshetőségre, hogy a nyílt pályán állanak meg velünk, vagy esetleg a saúczba kerülünk vonatostul.

Minél jobban közeledünk a szolnoki állomás felé annál erősebben tartja magát az a hír, hogy tovább nem mehetünk. Nem is kell hozzá sok erőltetés, hogy elhiggyük. Elég a vasutasok elszánt és komor arcára tekinteni, hogy megsejtsük, a mi történni fog.

Szolnok előtt megáll a vonat; egy csoport munkás veszi körül a gépet; a gépészt leszállítják; mi magunktól is szívesen leszállunk s gyalog tesszük meg az utat az állomásig. „Fel kellett volna őket fordítani! Most mi vagyunk az urak! Miénk a vasut! Kiűtött a szabadság! Éljen a sztrájk!” kiabálja üdvözlétül egy-egy zubbonyos felebarátunk. Mi pedig költözve kérdezzük magunktól s egymástól: „Hát ilyen a szabadság? Hisz ez a legdurvább erőszak, hisz ez valóságos zsarnokság!”

Mert az állomáson teljes anarchia uralkodik. Vonatunk még akkor sem jöhetett volna idáig, ha beeresztik. Az egész nagy udvar tele van megállított vonatokkal; a gépeket egymással szembe toltatták; a vizet belőlük kieresztették; a váltókat, gépeket és jelzőket teljesen leszerelték. S hogy a felfordulás képe teljes legyen: négy-öt száz vasuti, kik részint helyből, részint különféle irányokból a sztrájk ezen középpontjára csődültek, elégtelen, szeszől és indulattól csillogó szemekkel nézték a rombolás munkáját. Kérdezzük őket, hogy meddig tart ez a felfordulás? mikor indulhatunk? mi tevők legyünk? Egyik utas haldokló nevéhez sietne; mi tevők holnap a menyasszonya esküvőre várja; harmadiknak holnap a menyasszonya esküvőre várja; harmadiknak ezekre rugó kára lehet, ha idejében meg

nem érkezik. Az aggodalom és kétségbeesés hangjaira cinikus és gunyos mosolygás között ez az egyetlen válasz hallatszik csak: „Nem tudunk semmit, nem tehetünk semmit.”

Még némi reményünk van, hogy egy-két órai késéssel tovább mehetünk; mert a gépházban folyik még a munka, fűtik a mozdonyokat. De a délutánra ezek is letették a szerszámokat, felbehagyták a munkát. A mozdonyokból kialszik a tűz; mi inuen ma s ki tudja meddig? tovább nem mehetünk.

Debreczenből külön vonat hozta a sztrájkolókat. Gép-jük virágokkal volt borítva; homlokára nagy betűkkel volt írva: „Éljenek a vasutasok! Éljen a sztrájk!” Az egész tömeg az állomás szomszédságában levő sztrájk-tanyán evett-ivott és tolongott. Semmifele szolgálatot sem teljesítettek; semmifele utasításra sem hallgattak; semmifele tudósításnak sem hittek. Biciklis követeket küldöttek Budapestre, hogy a központi bizottságtól híreket kapjanak. Barabás Béla orsz. képviselő meglátogatta és a küzdelemben való kitarásra buzdította őket. Hát a suprema lex hová jut képviselő ur?!

Nem volt egyebet mit tennünk, bémentünk Szolnokra s itt berendezkedtünk állandó tartózkodásra. Hármán voltunk együtt egy társaságban melynek a közös bajtól is erősödött szives barátsága vigasztalta és enyhítette a kellemetlen helyzet felett való lehangoltságunkat és aggodalmunkat.

A sztrájk méreteivel teljesen tájékozatlanok voltunk. Hiába jártunk naponta ötször-hatszor a vasuti állomásra tudakozódn; hiába vártunk lapokat vagy egyéb tudósításokat, melyek az országos eseményekkel megismertettek. Ezek helyett rémhírek keltek szárnyra, melyek izgató históriákat regéltek a fővárosi ostromállapotról, élelmi szerék hiányáról, tárgyalások sikertelenségéről és kormány lemondásáról. Miután a haza-utazás min-

első-Ausztria).
T-PALA
BADALMA.
3. SZ.
80 12-12
cs.
ok!
szállit
245.
ékszer-
7 frt.
44 14-40
KY R.
szálló mellett.
megfelelő elsőrangú
üzlet
sz. női és gyermek felső-
nyelvény és batist blous
k, függöny, szőnyeg,
sütők és minden szak-
sokban b szerzetők.
regyék ingyen kül-
re áll.
ban szintén a t. cz.
65 -52.
r. udvari
llító.
legendő,
38 14-52

értekezletet tartott, melyen a kormányelnök részletesen ismertette a kormány a vasuti sztrájk ügyében követett eljárását s azokat az indító okokat, melyek a kormányt a képviselőház elnapolására bírták. Komoly intellemmel fordul a vasutasokhoz, kik újból megkezdtek a szolgálatot; s figyelmezteti őket, hogy lelkiismeretes kötelesség-teljesítéssel kell expiálniuk a súlyos botlást, melyre magukat ragadtatták. De egyszersmind meg is nyugtatja őket, hogy a kormány nem gyakorol megtorlást azokkal szemben, kik jóhiszeműen s lépésük horderejének ismerete nélkül sodortattak a forrongásba. Kijelenti egyszersmind, hogy a jogrend megtámadása, az ország nagy érdekeinek s tekintélyének veszélyeztetése a parlamentben pártfogókra találva, szükséges volt lehetővé tenni, hogy a kormány háborgatás nélkül, gátolatlanul végezhesse a teendőire nagy feladatokat. De mielőtt nem lesz többé mód arra, hogy a képviselőház tárgyalásai az alvó tüzet újra gerjessék: a kormány haladéktalanul alkalmat nyújt arra, hogy vele szemben a parlamenti bírálat a legteljesebb mértékben gyakoroltassék. A párt nagy helyesléssel vette e kijelentéseket tudomásul.

Egy hét története.

Nagy fontosságú, messzire kiható jelentőségű, örvendetes és megdöbbentő események tettek a lefolyt hetet érdekessé és nevezetessé.

Mivel a póstai közlekedés zavara miatt csak hézagos és nem ritkán alaptalan hírekkel lehetett az eseményekről fogalmat alkotni: röviden összefoglaljuk azokat olvasóközönségünk tájékoztatására.

F. hó 19-én nagy örömhír érte az országot. Őfelsége levelet írt a magyar kormány elnökéhez s örök értékű szavakban hódolva a magyar nemzet szabadsághőseinek expiálta a keserves multuak gyászos félreértéseit és véres ellentétét; s egyszersmind felhívta arra, hogy tegyen előterjesztést II. Rákóczy Ferenchez idegenben nyugvó hamvainak hazaszállítására és méltó ünneplésére iránt.

Az örömet, az általános lelkesedést azonban, mely egy szebb jövő reményétől minden magyar szívből magásra hajtott, hirtelen megzavarta és letarolta egy váratlan csapás, a vasuti alkalmazottak zendülése.

Husadikán reggel óta Magyarország egy alélt óriás-hoz volt hasonló, akinek ereiben a vér nem akar keringeni. Az ország egyes pontjain a megelőző éjjel megindult vasuti sztrájk virradóra egyetemessé vált. A táviró villamos szikrája, mely állomásról-állomásra

vitte a rákosi zendülés híreit, mintha az elkecserezés mámorát is továbbította volna. A napok óta erős izgalomtól hányatott lelkek bététek a mámorral; megittasultak a haragvó kétségbeeséstől; s olyan cselekvésre ragadtak az államvasutak alkalmazottait, a melytől ez a fegyelemre edzett, önfeláldozó kötelesség tudásra nevelt testület nyugodt megfontolás mellett bizonyára visszadöbbsent volna. De a mámor gyors eltökélésre tüzelt s elutasított magától minden józan latolgatást. Az eredmény az lett, hogy reggelre általánossá lett a vasutasok sztrájkja az egész országban.

A mozdonyok megálltak, a vonatkiserő személyzet otthagya szolgálatát, az állomások forgalmi személyzete megtámadta a rábizott funkciók teljesítését. Az ország gazdasági szervezete olyan helyzetbe jutott, mintha gutaütés érte volna. A vesztglő tehervonatokban ott heverték az elszállításra szánt javak, az állomások raktáraiban szanaszét feküdt a tömördek portéka, az ügyes-bajos dolgaikat intézni kívánó emberek ezrei röghöz kötve lesték a maguk és érdekeik bizonytalan sorsát. Nagy és félelmes bénultság verte bekőiba az egész országot. S mindennek a felfordult világnak tetejébe a vasuti alkalmazottak azt kívánták, hogy Magyarország kormánya hajjon meg előttük, kegyre-kegyre adja meg magát és rögtön teljesítse tulzott igényeiket.

A kormány melyen átterezve a helyzet veszedelmes voltát, rögtön erélyes intézkedéseket tett a végzetes állapot megszüntetésére és orvoslására.

Miután a kormányelnök erélyesen verte vissza azok parlamenti támadását, kik a zavaros és veszedelmes helyzetben sem az állam nagy érdekeit, hanem csak saját kormánybuktató céljaikat és érvényesítésüket tekintették: mozgósítási parancsot eszközölt ki őfelségétől, hogy a tartalékba osztott vasuti alkalmazottak rögtön szolgálatba álljanak. A magyar állam-vasutak összes vonalait katonaság és csendőrség szállotta meg a Korneuburgban állomásozó műszaki ezred katonái már harmadnap Budapesten voltak, hogy a felfogadott új személyzettel ideiglenes menetrend alapján megindítsák a közlekedést.

Ezalatt a sztrájk-bizottságot a fővárosi rendőrség feloszlatta; s miután a kereskedelmi miniszter a hűtlen tisztviselőkkel a 22-kére megállapított határnapon tul tárgyalni nem akart, néhány ellenzéki képviselő tette a sztrájkosok ügyét magáévá. Végre a zavar hetedik napján az állami tekintély az egész vonalon győzedelmeskedett. A sztrájkot intéző bizottság értesülvén arról, hogy a kormány velük a szolgálat megkezdése előtt semmiféle tárgyalásba nem bocsátkozik proklamációt intézett a sztrájkolókhöz, felszólítva őket,

A csend a bizottság érzetét kelti bennünk. Vonatunk büszkén, az állami tekintély lobogójával rohan előre a sötét, bizonytalan éjszakában. Sehoh sem tudják, sehoh sem várják jövetelünket; az állomások sötétek, a jelzők tilosra vannak állítva mindenütt. A vonat dühörög és dühörgésébe szakgatottan szól bele egy közeli falucska lélekharangja. Talán könnyelműen, talán vakmerően, de baj nélkül juttunk két órai sötétben való rohanás után Piskiiig.

Itt azonban forradalmi a hangulat. A nagy állomáson és a gépházban senki sem dolgozott. A katonai vonat láttára kitör belőlük a szenvedély; fenyegető kiáltások hallatszanak. Vonatunk nem is megy tovább addig, mig Déváról egy század katonaság nem érkezik, kik másnap reggel megszállják a pályaudvart, megtisztítják az egész környéket és őrizet alá veszik a vonalat.

Piskitől aztán Szászvárosig folytonos merénylet között haladtunk. Vonatunknak minden órháznál meg kellett állni, mert a pálya vagy rőszével, vagy gerendával el volt barrikádózva. Ezt a tizenhat kilométernyi utat két és fél óra alatt tettük meg. A váltókat és hidakat csendőrök őrizték éppen úgy, mint ellenséges vagy megszállott területen. Az első vonatot mindenütt nagy néptömeg nézte, mint három napi szünet után meglepő újdonságot.

Végre 24-ikén déli egy óraker Tövisre érkeztünk; másfél napi utazás után örömmel ugrottunk le a vonatról s halásan szorongattuk meg azok kezét, kiknek vezetése alatt a veszélyes utat baj nélkül tettük meg.

Az a meggyőződés érelődött meg bennünk az uton, hogy ez nem sztrájk, hanem valóságos zendülés volt az állam rendje, tekintélye, a személy- és vagyonbiztonság ellen. És az a meggyőződés, hogy e másfél napi uton valósággal Isten kezében voltunk.

I. I.

hogy nyomban térjenek vissza munkájukhoz. A zágráb-fiumei vonalat kivéve f. hó 26-án az egész vasuti hálózat át volt adva a rendeltetésének. A vasutasok jelentkezése s munkába állása azóta tart folytonosan; a katonai vonatok már nem közlekednek.

A főváros két pályaudvarában teljesen helyreállott a rend. Az összes gépvezetők újra jelentkeztek munkára s a vidéki városok nagy részéből is jelentik, hogy a vasuti sztrájkolók megelegettek a munka-hagyást s folytatják a szolgálatot. A mozgalom tehát kimerülőfélben van s azt lehet mondani, máris kimerült s egy-két nap múlva teljesen véget ér. A régi forgalmat természetesen csak fokozatosan lehet helyreállítani; de a kibonyolítás munkája megkezdődött s ezzel, reméljük, mihamarabb vissza fog térni a régi bizalom a vasuti szolgálat iránt, a mely e válságos napokban súlyosan megrendült

r. a.

Programm.

Írta: Solymosi Elek.

E lapok hasábjain már elmondtam, mily mérhetlen vágyat érek arra, hogy Alsó-Fehér vármegye és Enyed érdekeiben valamit dolgozzam s azt is elmondtam, hogy e vágyam teljesítésére Bethlen főtanoda iránt való háláérzetem is kötelez.

Ez év folyamán Nagyenyedre költözöm s megkezdem ezt a dologtevést. A fővárosban töltött 36 év alatt úgy megszoktam a munkát, hogy a nélkül tán már élni sem tudnék. Addig is tehát, mig — egy nagyilekűen tett ígéret révén — elfoglalhatom azt a hivatalt, a melynek méltó betöltése legfőbb becsvágyamat képezi (s természetesen azután is) társadalmi uton kereseam azokat a feladatokat a melyeknek buzgó és nem mindennapi szolgálatot vélek tehetni. És szolgálatkészségemet egyelőre két eszmekörben óhajtom értékesíteni.

Egyik a népoktatás ügyének szervezése. Samásik, a szegény emberek segélyezése

És elmondom részletesen is, hogy mi módon képzelem e feladatok szolgálatát. Ime.

A népoktatás ügyének szervezését azzal kezdem, hogy a megye falvainak népet az ünnepnapokra tendenció-zusan hívom meg Enyedre, vagy a vidék központi községeibe és pedig azzal az ígérettel, hogy ez alkalmánál szakszerű értekezéseket hallhatnak. Az ilyen értekezések megtartására közéletünk kitűnőségeit kérem fel.

Értekezünk a közzgazdasági kérdésekről, a szegénysorsuak helyzetének javításáról, különböző nemzetek időértékesítéséről, a házi iparról, a gyümölcstermelés és állattenyésztéséről, a lokális értekek felkutatása módjáról és mindama kérdések felől, melyek a népet közvetlenül érdeklik.

S hogy a terv gyakorlatiasságát bebizonyítsam: az oktató, a meggyőző, és felvilágosító előadások sorozatát megkezdem magam. — Felvetem például a nemzeti kérdést, kapcsolatosan a romboló utra indult szocializmussal. Lassanként ki lehet művelni hallgatónk irányelkül való vagy ingadozó érzületét s a szükséghez képest át lehet alakítani a püsztulásra vezető ósdi felfogást.

Mert a felett már mindnyájan tisztában lehetünk, hogy ezzel a dologgal foglalkozni kell, hogy ez magától nem megy, és mert mindnyájan látjuk, hogy a nép értelmi nivója a tökéletesedés útján lefelé indult.

Egy szóval, elfogadom Nagy Emil doktornak idevonatkozó indítványát. Elfogadom és — ha isten segít — megvalósítom. Nem keresem, hogy kié az eszme, csak azt nézem, hogy jó-e, hogy kivihető és sikerrel kecsegtető-e. Ujabbban ugyanis Nagy Emii dr. vetette fel a Budapesti Hirlapban a népoktatás kérdésének fenti formáját, azt a formát t. i. amelyet már a görögök is kihasználtak s a melynek elkorcsosodása a demagógiában végződött.

Kioktatom és megbecsülöm azt az erdélyi népet, aki nem vándorol külföldre (ilyen elsősorban a román nép), hanem ahelyett itthon marad, hogy munkájával hazájának közzgazdasági emelkedését segítse. Ez a nép megérdemli a lelkiismeretes gondoskodást, mert ehez fogható becsület és megbízható csak még a Királyhágón inneni magyar lehet.

Ez, az egyik.

Es most rátérek programom második részére, a szegények segélyezésére.

Nagyenyed művelt közönségének szives engedelmével elmondom, hogy hogyan képzelem én ezt a dolgot. Ugy, hogy először is szakítok a szegények támogatásának régi és megbízhatlan szokásaival. Mert azt tapasztaltam,

szőnyegeket, butorszőveteket, függönyöket, kesztyűket és bármilyen diszszel ellátott tárgyakat, melyek egészben lesznek festve és tisztítva felelősség és a legolcsóbb árak mellett. 19 31-36

Rendkívüli esetben a ruhák 24 óra alatt készülnek. Pósta! megbízásokat gyorsan és pontosan eszközöl.

den kigondolható formáját meghánytuk-vetettük s a nagy távolság miatt egy sem látszott kivihetőnek: megadtuk magunkat sorsunknak s türelemmel vártuk a holnapot.

De csak a harmadik nap hozott fordulatot magával. 22-én délután a budapesti bosnyák ezred szállotta meg a vasutat a fővárostól Szolnokig és a szolnoki pályaudvart, hova ezentul csak engedély felmutatása után lehetett bejutni. Még az nap megérkezett az első vonat is Budapest felől, melyet a korneuburgi vasuti ezred katonái vezettek, kik megérkezésük után nyomban hozzá láttak a pályaudvar rendezéséhez s a predeáli vonat összeállításához.

Három napi vesztglés után 23-án reggel 8 óraker ismét vonatra ültünk. A mozdonyon vasuti főfelügyelő, mérnök, katona-gépezés és két szuronyos baka foglalt helyet. Mi pedig kíváncsian is, aggodalommal is néztük az indulás előkészületeit. A váltókat csendőrök, a hidakat katonák őrizték; s a meddig a forrongó fészkek határáig nem értünk, nagy óvatossággal haladtunk előre a kémlő vonattal. Mert ennek a vonatnak az ut megvizsgálása és megnyitása, az ellenállás méreteinek megállapítása és a békeltetés volt a feladata. S még egy: annak dokumentálása, hogy a magyar állam nem hajt fejét felizgatott alkalmazottai előtt, hanem tekintélyét és vagyonát zendülő és esküszegő állampolgárok ellen is meg tudja és meg akarja védelmezni.

Akadály nélkül haladtunk Aradig. Rendes szolgálat nincs ugyan sehoh, de egyébként csend uralkodik. A katonai vonatot észrevehetőleg ellenségünknek tartják; s meglepetéssel nézik, hogy nélkülök is lehet képzelni vasuti forgalmat. Különös érdeklődést kelt a műszaki altisztek, valamennyi derek magyar fiu, vonatvezető képzettsége, gyakorlata és szerény, rokonszenves viselkedése.

A nagyközönség becses figyelmébe ajánljuk

CZINK JÓZSEF

műruhafestő és vegyszertisztító intézetét

KOLOZSVÁRT, Wesselényi Miklós-utca 25. szám alatt
a postával szemben.

Festésre és tisztításra

elvállal mindennemű megfoltosodott vagy szinehagyott

női-, férfi- és gyermek ruhákat

hogy a meleg felruháztatásra n egyéb segélyek dominal. És azt legtöbb esetben ságába.

Önként követésának csak az meglepjük és tüzhelyénél s szönvedéseiről, a gek elhagyotttá így nyújtott segély.

A rendellenes delem — külföldi körgesítette a gyakran érzéketlenségekkel hallgatja a te prédikációkat, a szegénységnek házából — elár len, beteg em Törvényes szörn

A kultura v egyéb gyönyörre kell. Az automot használat, hog minden szegény séget, ahol arr segítéségnek me

Az emberbar keresetlenül bá el kell képzeln például a román nyujtásnak: ha hogy a segítsé akit ő csak gy

Egy óra alatt a melyet évtiz s el lehet fejejt

Menjünk tov Minden forra S természetes, tagadható, hog főoka, hogy a sem gondoskoc mi, a kiknek kötelességünk.

A 48-iki for gyoi és árvái iveken igen sok

Nos tehát e kell fizetni. A azt a pénzt, u ajánlottak fel,

Et nunc ved Megmondom

Az euyedi kedvelő társas városban sem alkalmasak les megeremtésér látja a cél sz részéről is me

És még tov Mukedvelő dij mellett — ban adunk el A befolyó pé S az erkölcsi egy új világot Minden nag e terv, mert ilyen alkalom található.

Azt hiszem kának joga. — hogy a szent az enyedi és gatását.

A ki e pró csatlakozzék

Számok

19 31-36

hogy a meleg ruhával felruházott gyermek szülei e felruházásra nincsenek mindig rászorulva s hogy az egyéb segélyek kiosztásánál a protekció igen sokszor dominál. És azt tapasztaltam, hogy az igazi szegény a legtöbb esetben elszorvad és belepusztul a vigasztalanságába.

Önként következik ebből, hogy a szegények istápolásának csak az az egy módja van, ha a szegénységet meglepjük és személyesen keressük fel a maga tűzhelyénél s meggyőződést szerzünk a gyermekek szenvedéseiről, a szülők fájdalmas nélkülözéséről, beteg elhagyatottságáról. Ki tagadhatná, hogy az itt és így nyújtott segítség a legnagyobb boldogság a világon.

A rendellenes szegénység és a kenyerért való küzdelem — különösen az erdélyi részekben — megkérgesítette az emberek egyrészt szívét s igen gyakran érzéketlenné teszi még a legprimitív emberi kötelességekkel szemben is. Az emberek e része meghallgatja a templomban a jótékonyra buzdító prédikációkat, helyeslő bólintgatással fogadja Krisztus szegényeinek dicsőítését, de — kimenve az istenházából — elárvereztetni a földhöz ragadt szerencsétlen, beteg embernek még az utolsó párnáját is. **Törvényes szörnyűség! Szörnyű törvényesség!**

A kultúra vívmányainak a gazdagok kényelmén és egyéb gyönyörein kívül a szegények ügyét is szolgálja. Az autómobil tehát — ebben az esetben — arra használom, hogy egy óra alatt meglátogatom a falu minden szegényét, és ott ajánlom fel a magam segítségét, ahol arra valóban nagy szükség van s hol e segítségnek megmentő rendeltetése is lehet.

Az emberbaráti kötelesség ilyen teljesítésének — keresetlenül bár, de — politikai hatása is lehet. Csak el kell képzelni, hogy micsoda átalakító hatása lesz például a román népnél ennek az önkényes segítségnyújtásnak: ha az a szegény román ember látni fogja, hogy a segítség épen attól a magyar embertől jön, akit ő csak gyűlölni tanult.

Egy óra alatt ki lehet köszörszólni mindazt a csorbát, amelyet évtizedes mulasztások vágtak a nép lelkébe s el lehet felejtetni a közigazgatásnak minden mizériáit. **Menjünk tovább.**

Minden forradalomnak meg van a maga borzalmissága. S természetes, hogy a miénknek is meg volt. És nem tagadható, hogy a 48-iki vadságoknak az volt egyik főoka, hogy a román nép szívének ápolásáról soha senki sem gondoskodott, s nem gondoskodtunk különösen mi, a kiknek e gondoskodás első sorban lett volna kötelességünk.

A 48-iki forradalom lezajlása után a honvédek özvegyei és árvái számára gyűjtést rendeztek s a gyűjtő-íveken igen sok román ember neve szerepelt.

Nos tehát ezt az adakozást végre-valahára vissza kell fizetni. A magam részéről vissza akarom fizetni azt a pénzt, melyet a románok nemcsak filántrópiából ajánlottak fel, de hazafiságból is.

Et nunc venio... És honnan veszem ezt a pénzt? **Megmondom.**

Az enyedi intelligenciából alakított egy olyan műkedvelő társaságot, a milyen még soha egyetlen vidéki városban sem volt. E társaságunk számításba vett sikerei alkalmasak lesznek egy jótékony pénztár megteremtésére, különösen ha a tehetős osztály is belátja a cél szentségét, s ennek támogatására a maga részéről is megteszi mindazt, a mi tőle telhetik.

És még tovább megyek. **Műkedvelő társaságunkkal** — néhány krajczár belépődíj mellett — az alkalmas ünnepnapokon más-más faluban adunk elő egy-egy hazafias vagy történelmi darabot. A befolyó pénzt kiosztjuk a helybeli szegények közt. S az erkölcsi eredményrel a falu népének lelkében egy új világot nyitunk meg.

Minden nagyobb nehézség nélkül is megvalósítható a terv, mert hiszen egy-két lelkes uri ember — ki az ilyen alkalomnál felajánlja épületeit — minden faluban található.

Azt hiszem, hogy az előadott terv — mint a munkának joga — minden bírálaton felül áll. S úgy vélem, hogy a szent cél megvalósítására jogom lehet felkérni az enyedi és az egész alsófehérmegyei uri osztály támogatását.

A ki e programomat helyesli, — igen kérem — csatlakozzék hozzám.

A rend és jog szelleme.

Az országgyűlést királyi kéziratral ma bizonytalan időre elnapolták.

Ez bizonyára nem azért történt, hogy az alkotmányos életet kiszebebitsék; hanem hogy a jog követelményeit, a jogállam megnyilatkozásait erősítsék.

Az ellenzék ugyanis jónak találta, hogy a strikebizottság tagjaihoz való vonatkozásait fenntartsa; folytonos beavatkozásának illúziókat s rettenetes önámításokat kellett keltenie a strikemozgalmak vezetőiben és ezzel megakadályozta, vagy legalább is késleltette a rendes vasuti forgalomnak az egész ország által kívánt újból való felvételét.

Nem volt tehát szabad egy percet sem vesztetni, hogy az ország nagy érdekének, melyek nagyságának éppen veszélyeztetésük időpontjában minden egyes polgár világos tudatára jutott, eleget tegyenek s ezért rögtön be kellett tölteni a felvezetett vasuti személyzet makacosságának tápláló forrását.

Ez történt, semmi több és semmi más. És az üdvös eredmény nagy részben már be is következett, mert a magyar államvasutak majd minden állomásáról jelentik immár, hogy a vasuti személyzet kész a szolgálat újra felvételére.

Kiderül tehát, mily helyesen ítélte meg Tisza István gróf a helyzetet, mert az egyetlen erősítő gyógyszernek a kormány céltudatos erélyét tartotta.

A kormány akciójának elvi fontossága persze mélyebben fekvő; fel kell ébreszteni a törvényesség iránti érzéket, melyet éveken át éppen a parlamenti pártok elaltattak; meg kell mutatni a nemzetnek, hogy ebben az országban jog és törvény uralkodik, nem pedig a pártok önkénye; meg kellett mutatni a külföldnek, hogy rábizhatja magát a magyar kormány erejére és belátására, mely pontosan ismeri Magyarország állását a nemzetközi kötelekben.

Minden kicsinyes tekintetet félre toltak immár, hogy egész terjedelmében teljesíteni lehessen az állam vagy politikai és erkölcsi feladatát. És megvan immár a remény, hogy kicsinyes zavarok, főleg oly frinol természetűek, amilyenek nálunk éveken át érvényesülhettek, többé nem lesznek képesek a kormányt és a parlamentet visszatartani e feladat teljesítésétől.

Most valóban ismét a rend és a jog szelleme, mely sajnos oly hosszú ideig volt tőlünk száműzve, vonul be a közközmányzatba, a törvényhozás csarnokaiba.

Mihelyt reformálták a vasuti szolgálatot, reméljük reformálni fogják a parlamenti rendet is, hogy a nemzet félelmetől, újból frivol veszélyeztetésektől nemten, nyugodtan és munkára edzetten tehesse meg a fejlődés útját.

Vegyes hírek.

— **Lapunk mai száma 6 oldalon jelenik meg.**

— **Lapunk** az országos vasuti sztrájk alatt két alkalommal, budapesti táviratok és kolozsvári telefonjelentés alapján, külön kiadásban tájékoztatta olvasóit a nagy rázkódást jelentő és döntő fontosságú mozzanatairól.

— **Halálozás.** Mely megilletődéssel hallottuk, hogy lovag Vincen ti Károly főispáni titkár, társadalmi életünknek előkelő és rokonszenves tagja, kinok hatalmas termete évtizedekre szóló munkás férfikorra engedett következtenni, f. hó 25-én, esti 10 órakor 42 éves korában meghalt. A mély gyászszal sujtott család a következő gyászjelentést adta ki: „Özv. lovag Vincen ti Károlyné szül. Gyöngyössi Somogyi Olga a maga, az elhunyt édes gyermekei: Olga, Gusztó és Viola, mostoha gyermekei: Groisz Olga, Laczi, Jolán és Sándor, az elhunyt testvérei: lovag Vincen ti Lajos és neje Gálospatri Csongrádi Ilona, lovag Vincen ti Miksa és neje Szt. katalnai Elekes Anna és kisleányuk Katicza, az elhunyt nagypénje Diódváraljai Miksa Ilona, ugy a közelebbi és távolabbi rokonok nevében, megtört szívvel jelenti a legjobb férj, apa, mostoha apa, testvér, sógor, nagybátya, unoka, öcs és rokon Rom. szt. birod. lovag Vincen ti Károly Alsó-Fehér vármegye főispáni titkára, törv.-hat. bizottsági tagjának f. évi április hó 24-én este 10^{1/4} órakor, 42 éves korában, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát.“ Temetése f. hó 26-án d. e. 11 órakor a háznál tartott róm. kath. szertartás után Diódon folyt le d. u. 4 órakor, a hol a családi sírkertben helyeztetett örök nyugalomra. Áldás emléken, béke poraira!

— **Egyházkerületi közgyűlés.** Br. Bánffy Dezső, az erdélyi ref. egyházkerület főgondnoka f. évi május 27-ik napjára rendes egyházkerületi közgyűlést hívott össze, melynek fontosabb tárgyai a következők: 1. Püspöki és igazgatótanácsi általános jelentések. 2. Az egyházkerület 1905. évi költségvetése. 3. Az egyetemes énekeskönyvre vonatkozó egyházkerületi vélemény megállapítása. 4. Véleménynyilvánítás az egységes liturgia kérdésében. 5. Gondnok- és tanárvalasztások.

— **Lukács Béla szobra.** A zalatnai állami ipari szakiskola áldott emlékü alapítójának, Lukács Bélának, a szakiskola udvarán felállított emléksobrát 1904. április 24-én d. e. 11 órakor leplezte le nagy ünneplő közönség jelentésében. A leleplezési ünnepély sorrendje volt: 1. Szózat. Éneklő az ifjusági daloskör. 2. Lukács B. emléke. Szavalja Váczy László. 3. Szeretteink. Éneklő az ifjusági daloskör. 4. Emlékbeszéd. Előadja Domokos Lajos. 5. Ompoly völgye. Éneklő az ifjusági daloskör. 6. Lukács B. szobrának. Szavalja Borbély M. 7. Induló. Éneklő az ifjusági daloskör.

— **Tűzoltók közgyűlése.** Folyó hó 17-én d. u. 3 órakor tartotta meg a helybeli Ö. T. E. rendes évi közgyűlést Papp János főparancsnok elnöklété alatt. A gyűlésen a működő tűzoltókön kívül sokan vettek részt városunk társadalmának e humánus és népszerű intézmény iránt rokonszenvező tagjai közül. A gyűlést Papp János főparancsnok szép és lelkesedéstől áthatott megnyitó beszéde kezdte meg; majd dr. Müller Zoltán titkár adta elő a mult év részletes történetét. Örömmel hallottuk, hogy az egyesületi élet újból felvirágozott; gyakorlatok és éjjeli őrség ügye rendben van, a minnek szép tanuielet adta az egyesület azon tüzészek alkalmával, melyeken mintaszerű gyorsasággal megjelenven szép sikerrel szerepelt. A gyűlést áldomás követte, melyen lelkes felköszöntők hangzottak az egyesület vezetői szellemére: Papp János főparancsnokra, dr. Varró László polgármesterre, kinek buzgó érdeklődése nagy mértékben hozzájárult a virágzás mai állapotához és az Ö. T. E. tagjaira, kik nagy önfeláldozással szolgálják az egyesület emberbaráti eszméjét.

— **Egyházmegyei közgyűlés.** A nagyenyedi ref. egyházmegye f. hó 27-én Nagyenyeden rendkívüli közgyűlést tart, melynek egyetlen tárgya a liturgia egységesítésének kérdése lesz.

— **A magyarországi bortertermelők** orsz. szövetsége felhívást intézett Magyarország összes bortertermelőihez, borkereskedőihez és mindazokhoz, a kik a borgazdaság iránt érdeklődnek. Kötelességünk — ugymond a felhívás — oda hatni, hogy kormányunk a kereskedelmi szerződés tárgyalásakor hatalmas, egységes közvéleményre támaszkodhassék, amely elemi erővel lép sorompóba borgazdaságunk követelményei: a maximális borvám-tétel változatlan megtartása mellett. A Magyarországi Bortertermelők és Borkereskedők Országos Szövetsége fennállása óta mindenha e követelések érvényesülése érdekében szállott sikra, s nem fogunk nyugodni, amíg a győzelmet ki nem vívtuk és meg nem vetettük alapját borgazdaságunk üdvös fejlődésének, gyarapodásának. E célra szükségünk van a borgazdaság összes tényezőinek legbuzgóbb támogatására, s mi azzal a felhívással fordulunk Magyarország bortertermelőihez, borkereskedőihez és minden érdekeltégi körhöz: támogassák akciónkat, csatlakozzanak hozzánk menesszenek küldöttséget a kormányhoz és követeljük borgazdaságunk megvédését. Megkérjük az összes törvényhatóságokat, gazdasági egyleteket, hegyközségeket, kereskedelmi kamarákat, bortertermelő és kereskedelmi egyleteket, járjanak el hasonló értelemben a kormánynál, és szólítsák fel mindazokat az országgyűlési képviselőket, akiket bortertermelő vidékek küldöttek a parlamentbe, hogy az összes parlamentaris segéd-eszközök igénybevételével hassanak oda, hogy Magyarország bortertermelése és borkereskedelme jogos védelemben részesüljön. Ne tétovázzunk! Egyesüljünk e jelszó alatt: „Nem kell nekünk külföldi bor!“

— **Felülfizetések** április 10-én Tövisen tartott jótékony célú mulatságon: özv. Balogh Jánosné 1 kor. Bartha József 1 k. Gombás, Bálint Ferencz 1 k., Bedő Miklós 2 k., dr. Boér Jenő 4 k., Bugán József 2 kor., Csathó Ferencz 2 k., Dreger Thom 6 k., dr. Farnos Árpádné 2 k., Farnos Elekné 4 k., Fekete Péter 1 k., Fűzi Katinka 1 k. Nagyenyed, Fried Dávid 2 k., Fried Lipót 2 k., dr. Garda Kálmán 2 k., Geher Hubert 2 k., Horváth László 1 k., Imreh József 5 k. Nagyenyed, Inczeffy Albert 1 k., Jancsó Samu 1 k., János Samu 1 k. Gyöngyös, Jónás Johanna 1 k., Kaufmann Gyula 4 k.

Számos elismerés és bizalom nyilatkozat

igazolja azt, hogy

TÁNGEL JÓZSEF
női, férfi és gyermek divatáru üzletében
NAGYENYEDEN

a legszolidabb szabott árak mellett
csakis mindig
a legjobb minőségű árak lesznek kiszolgálva,

oz. A zágráb-
z vasuti háló-
tasok jelent-
lytonosau; a

helyreállott a
tek munkára
ntik, hogy a
agyást s foly-
imerülőfélben
s egy-két nap
természetesen
a kibonyolítás
mihamarább
szolgálat iránt,
grendült

r. n.

nyerhetlen vá-
és E ny e d
oudtam, hogy
a iránt való

zóm s megkez-
tán 36 év alatt
tán már élni
nagylelkűen
vatalt, a mely-
képezi (s ter-
senn azokat a
ndennapi szol-
met egyelőre

zervezése.
gelyezése
don képelem

kezdem, hogy
ra tendenció-
közponú köz-
ez alkalmas-
Az ilyen érte-
eit kérem fel.
l, a szegény-
ző nemzetek
mülestermelés
kutatása mód-
a népet köz-

zonyitsam: az
badások soro-
n például a
romboló utra
ehet művelni
zó érületét s
a pusztulásra

ban lehettünk.
ogy ez magá-
k, hogy a nép
é indult.

nak idevonat-
sten segít —
z eszme, csak
kerrel kecseg-
vetette fel a
lésének feuti
a görögök is
a demagógiá-

elyi népet, aki
a román nép).
ájával hazájá-
z a nép meg-
ert ehez fog-
a Királyhágón

részére, a
engedelmével
ezt a dolgot.
ámogatásának
tapasztaltam,

et, kesztyűket
melyek egész
ég és a leg-
19 31—36

t készülnek.
eszközöl.

Krengel Sándor 4 k., Krengel Valeria 1 k., Klein Malvin 1 k., Kovács Miklós 1 k., Kovács Pál 2 k. Nagyenyed, Kovács Miklós 1 k., Lenkei N. 1 k. Budapest, Löwe Dezső 3 k. Diód, Lukács Peter 1 k., Márton Béla 1 k., Molnár Rezső 50 fill, Müller Mihály 10 k. Nagyenyed, Nagy Lajos 2 k., Nagy Pál 2 k., Nádudvari Miklós 1 k., N. N. 1 k., Pap László 3 k., Páll Lászlóné 2 k., Petriyác N. 1 k., Rezer Adolf 1 k., Réty Ignác 1 k., Salamon Hermán 2 k., Salamon Dávid 1 k., Salamon Simon 2 k., Salamon Andor 1 k., Szász József 5 k. Nagyenyed, Szánthó Károly 4 k. Obrázsa, Szaboles Endre 2 k., Szabó Teréz 4 k., Székelyhidő Gerő 1 k. 20 fill, Therese Alles 10 k. Bécs, Tokos Sándor 3 k. Vajasd, Varga József 1 k., Zalányi Géza 2 k. Nagyenyeden. Köszönettel nyugtazzuk ezuton szives támogatásukat. A rendezőség.

— **A „balászfalvi polgári iparos egyesület”** saját pénztára javára 1904. évi május 1-én Ungár Gyula vendéglője nagytermében táncmulatsággal, hangverseny és tombolával egybekötött műkedvelői előadást rendez. Műsor: 1. Népdalok, éneklő Hallai János. 2. Hegedű szóló, előadja Nemes András. 3. Az örült, Petőfőtől, szavalja Lakács József. 4. Jön a völegény, vig monolog, írta Nagy Endre, előadja Sebeszta Iona kisasszony. 5. Népdalok, vegyeskar, éneklők Sebeszta Iona, Simon Irma, Tóbiás Sándor és Lukács József. 6. Miniszterelnök balja, vigjáték 1 felv. írta Almási Tihamér, rendező Lukács József. Személyek: Kovács, városi tanácsnok, Lukács József. Lotti neje, Simon Irma. Eliz leányuk, Sebeszta Iona. Tollogi hírlapíró, Fronius Ártur. Szömjas, házmester, Jánosi Ferencz. Náci inas, Szabó Imre. Goldstein és Seszták, hordárok, Bakos Sándor, Nemes András. Történik Budapesten Kovács házában.

— **Kakas Márton.** A hétnek minden nevezetes eseménye keserűen vidám illusztrációra talált a Kakas Márton legújabb számában. Linek Lajos és Eder Gyula a vasutasok sztrájkjáról rajzolt pompás képeket. Bér Dezső a huszárjátó meszarosokat sújtja erős szatírával. Jeney Jenő pedig megmagyarázza a csárnak azt a nagyszerű ajándékát, hogy egész magánvagyonát kölcsön adja a háború költségére. A kisebb képek is fölöttebb mulatságosak, valamint az irodalmi rész apróságai is. A Kakas Márton előfizetési ára negyedévre három korona. Egyes száma harmincz fillér, kapható minden újságelárusítónál.

Közgazdaság.

A borsó termeléséhez.

Most a midón az ehető borsó termelése nagyobb és nagyobb tért hódít s midón a kormány maga is lépéseket tesz arra nézve, hogy ezen biztos és szép sikerrel termelhető növény mind jobban és jobban felkaroltassék, talán nem lesz érdektelen annak termeléséről valamit szólni. — A borsó edzetebb növényeink közé tartozik, mert sem csirázásához, sem tenyészetéhez nagyobb melege nem kíván, korán már márczius végén, vagy április első napjaiban vethető s július közepe táján már legtöbb felesége használható is. Tenyészideje alatt kevés ápolást igényel, mert dus lombozatu növény, a talajt nagyon beárnyékolja s ezért egy kapálásnál többre soha sem lesz szükség, termelési költségeit tehát az ápolási munkálatok alig emelik. A vetésforgóban igen könnyen elhelyezhető, csak arra kell tekintettel lenni, hogy 5–6 évig egy és ugyanazon talajba ne kerüljön, mert különben beállhat az u. n. borsóuntság. A talajt kedvező állapotban hagyja hátra s ezért különösen a kalászosok jól diszlenek utána. A szántóföldön leginkább termelt felesége a szeptesi cukorborsó, stockerai és Viktoria borsó; kevésbé elterjedtek a kis thuringiai zöldborsó és Dániel O'Rourke borsó. Ezen feleségek közül a termelési és értékesítési viszonyok szerint hol az egyik, hol a másik termelésének felkarolása lesz ajánlatosabb a szerint amint zöldben konservnek vagy érett állapotban lehet a legkönnyebben és legjövendelmzőbben értékesíteni. Zöldben való értékesítésre vagy konservgyárak részére különösen a két legutóbbi és a szeptesi borsó termelése ajánlatos, mivel ezek gyors fejlődésűek, továbbá zölden fogyasztva jobbak is a Viktoria borsónál, míg ezt utóbbi inkább érett állapotban mondható izletesebbnek. A Viktoria borsó későbbben érik, de a termés mennyiségére nézve a legelső helyet foglalja el valamennyi között. Az ehető borsót 29–24 cm. sortávolságra vetjük zabbal, rozsszal vagy lóbabbal keverve. Legáltalánosabb a zabbal való vetés, mivel a zab a borsóval egyszerre vethető, míg lóbab korábban veteendő s így a vetési munkálatokat szaporítják. A keverék akkor legmegfelelőbb, ha az $\frac{2}{3}$ rész borsó és $\frac{1}{3}$ rész zabból áll, mely esetben 50 liter borsóra és 25–30 liter zabra lesz szükségünk kat. holdanként. A borsó alá az

istállótrágya alkalmazását ha csak lehet mellőzzük, mert a tulságos trágyázás következménye a folytonos vigyázás és csekély magkötés szokott lenni. Ezért mindig jobb ha az istállótrágyát az elővetemény alá alkalmazzuk. A szuperfoszfát alkalmazása mindig igen szép terméseket eredményez és feltétlenül kifizeti magát, ha kat. holdanként 100–130 kgot adunk belőle.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

Nyilt-tér.

Az ezen rovat alatt megjelentekért nem vállal felelősséget a szerk.

ADRIA BIZTOSÍTÓ TÁRSULAT

Alapított 1838 évben.

Vagyonbiztonsági tőkéje: 122 millió korona.

Intéző: **Báró Podmanitzky Frigyes.**

E társulat, a mely 66 éves fennállása óta 490 millió koronát fizetett ki károk fejében, biztosít a legjutányosabb feltételek szerint: **tűz és robbanási, valamint jégokozta, továbbá baleset és betöréses lopás általi károk ellen, továbbá az emberek életére, halál és elérési valamint kizárási esetekre.**

Képviselve Nagyenyeden az:

ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI

GAZDASÁGIBANK ÉS TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZV. TÁRS. által. 121 11—26

Leggyorsabb pénzkölcsön.

Tisztviselői kölcsönt kaphatnak

Állami és költségvetési tisztviselők, katona tisztiek, **tanácsadók és nyugdíjasok, 2-től 15 évre, legtöbb esetben kevesebbé. Minden 1000 korona kölcsön után tőke és kamatban havonta circa kilencz kor. fizetendő. Megkereséseknél közleendő állás, évi törzsfizetés, szolgálati, születési idő és mennyi összegű a mai napig a kiérdemelt nyugdíj igény. Előleges kiadás nem szükséges.**

Ugyancsak olcsó kamatu törlesztéses jelzalog kölcsönök gyorsan elintéztetnek. Minden irányban a legnagyobb diskreczió biztosítottatik. — Válaszra bélyeg melléklendő.

ORSZÁGOS FÖLDHITEL ÉS SZEMÉLY KÖLCSÖN INTÉZET
KÖLOZSVÁRT, Király-utca 16. sz. 20 52

Leggyorsabb pénzkölcsön.

FÖLDES EDE

könyv-, papir- és zeneműkereskedése

NAGYENYED

FÖTÉR.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát a tudomány minden ágából. Raktáron nem levő könyvek három nap alatt eredeti bolti áron beszerezhetnek. Folyóiratok, divatlapok megrendelése postaköltség felszámítása nélkül eszközöltetik. Nagyobb művek beszerzésénél a fizetés részletekben is teljesíthető. Iskoláknak jutalomkönyvek beszerzését, valamint könyvtárak könyvszükségletét előnyös feltételek mellett eszközölöm, mely könyvekből állandóan nagy raktárt tartok.

A n. é. közönség b. pártogását kérve

tisztelettel

FÖLDES EDE.

Mélyen tisztelt hölgyközönség.

Van szerencsém b. tudomásukra hozni, hogy jelenlegi varrótermemet folyó évi **április hó 24-től** kezdődőleg

Tövis-utca 13. szám alá

helyezem át.

Nem mulasztatom el ez alkalomból, hogy iránymában tanusított szives jóindulatukat és pártfogásukat hálásan köszönjem és továbbra is kérem, minek reményében maradok kitűnő tisztelettel

TOMAI ILONA.

Hirdetéseket!

felvesz a kiadóhivatal:

a Könyvnyomda Részvénytársaság.

NAGYENYEDI KÖNYVNYOMDA ÉS

PAPÍRÁRUHÁGYÁR RÉSZV. TÁRS.

NAGYENYED.

Készít: műveket, folyóiratokat, hírlapokat, körleveleket, képesárjegyzékeket, levélpapírokat, falragaszokat, meghívókat, mindennemű kereskedelmi nyomtatványokat, könyvnyomdai és könyvnyomdai kivitelben. Továbbá postacsomag és üveg-eimkéket, pecsétjegyeket, rajjelzőkeket, porkapszulákat, papírzaeszköket, köztözpapírokat, és mindennemű gyógyszerészeti nyomtatványokat, könyv- és könyvnyomdai vagy dombornyomásban szép és olcsó kivitelben.

Mindennemű DOBOZÁRUT (Cartonnage)

u. m.: közönséges és hajlított dobozokat stb.

gyógyszerek, cukrázók és gyárosok részére kisebb árucikkek jutányos és czikszói csomagolására olcsó ártárral szállít.

Állattenyésztő gazdák figyelmébe

Az „Alsófehérvármegyei Gazdasági Egyesület” Nagyenyeden, 1904. évi május hó 4-én

tenyészállat-kiállítást

rendez.

Díjazás alá esnek:

- I. Magyar erdélyi fajtánál: községi bikák, borjas tehének, tenyésztehének és üszök.
- II. Havasi, esetleg pinzgau fajtánál: 1–3 éves bikák, tehének és üszök.
- III. Sertések: Kisbirtokosok kanjai.
- IV. Juhok: Kisbirtokosok kosai.

Kitűzve 46 különböző díj 1000 kor. értékben.

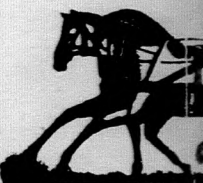
Bejelentések intézendők ZALÁNYI GÉZA gazd. egyes. h. titkárhoz Nagyenyedre, hol a kiállítást illetőleg bővebb felvilágosítás nyerhető.

BEN
szij- és n

Van szerencsém a mai kor igényeinek

szij- és n

hármintemű e szakmák árak mellett kapható

Megrendeléseket rajz vagy fénykép u. A legkülönlegese ken a legpontosabbá sítok, ugyazintén jav

129 13—20

EURÓ

I. rangú szálloda, vizsá borok, reme den Számos látogat

63 11—20

SZESZÁ

Alapított 18

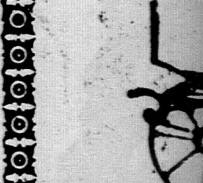
Kocsi nagy

Nagy kocsi nagy

technikai gé

Mind

Vidéki me

Gyárunk az részét: kerek személyes vezet legjutányosabb jutányos árban Becses párt

135 15—20

JOÁNOV

KÖLOZS

Készít olajfestmé telben.

Plati

Öltöz

állanak.

BENYOVITS K.

szij- és nyereggyártó üzlete
KOLOZSVÁRT, Wesselényi Miklós-utca 16 szám.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a mai kor igényeinek megfelelően berendezett

szij- és nyereggyártó-üzletomben

bármint e szakmához tartozó tárgyak dús választékban szabott árak mellett kaphatók.

Megrendeléseket magyar, német, francia, angol minta szerint rajz vagy fénykép után elvállalok.
A legkülönlegesebb kivánalmat kielégítőleg helyben vagy vidéken a legpontosabban, kitűnő és tartós előállításban, olcsón teljesítek, ugyancsak javításokat is. Kiváló tisztelettel.

BENYOVITS K.

129 13-70

szij- és nyereggyártó.

EURÓPA SZÁLLÓ A
Gyulafehérvárt.

1. rangú szálloda 30 szobával, villamos világítás, kitűnő konyha, francia borok, remek ágyak, fürdőszobák, telefon, omnibusz minden vonatnál — Mérsékelt árak.
Számos látogatásért eszedik mély tisztelettel

68 11-50

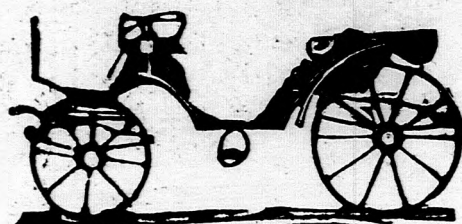
HAAS VILMOS szállodás.**SZESZÁK FERENCZ ÉS FIA**

kocsigyártók
KOLOZSVÁRT, Malom-utca 12 sz.

Alapítástól 1870-ben.

Árjegyzék ingyen.

Kocsi nagy raktár minden igényt kielégítőleg.
Nagy kocsijavító-műhely. Kocsigyártás modern technikai gépekkel felszerelve. Pontos kiszolgálás.
Mindennemű kocsik raktára.
— Vidéki megkeresésre azonnal válaszolunk. —

Gyárunk az egyedüli Kolozsvárt, a hol a kocsi minden részét: kerékes, kovács, nyerges és fényező munkát személyes vezetésünk alatt előállít és által vagyunk a legjutányosabbak árban is. Főszelünk a jó szolid munka jutányos árban.
Beesés pártfogását tisztelettel kérve

135 15-20

Szeszák Ferencz és Fia
kocsigyártók.

JOÁNOVICS TESTVÉREK fényképészek
(ezelőtt KATÓ J.)
KOLOZSVÁRT, Mátyás király-tér 32. szám.

Elsőrendű műterem.

Késcsint nagyításokat, Aquarelleket és olajfestményeket a legtekélyesebb kivitelben.

Platin és színes képek,

Öltözők a n. é. közönség rendelkezésére állanak. 20 -104

PÉNZ175
6-24**4⁰/₀-OS**

törlesztéses kölcsönöket nyújtunk budapesti és külföldi elsőrangú pénzügyintézetektől a földbirtok és ingatlan 3/4 értékeig I. és II. helyre 15—65 évig terjedő időtartamra.

Személyhitelt! papoknak, katonatiszteknek, állami- és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1—15 évig terjedő időre **gyorsan és diszkrétan.**

Bank- és magánadóságok convertálása.**MELLER LAJOS és Társai**
bankbizomány**BUDAPEST, VI., Dávid-utca 15.**
(Törvényszékiileg bejegyzett cég. — Válaszbélyeg.)**Nagyenyedi kisegítő takarékpénztár P. t.**

Alapítéke: 300.000 korona.

Tartalékalap: 120.000 korona.

Előnyös kölcsönt ad betételekre, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorozjegyekre, jótékolt pénztársaságok részvényeire.
Vásárol és elad értékpapírokat.
Letétbe elfogad értékpapírokat, sorozjegyeket, értékeket kezes örökös díj mellett.
Időgen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.
Váltókat az összeg nagysága szerint 5%, 6, 6 1/2%, mellett, kereskedelmi váltókat pedig 6% mellett számítol le.
Betéteket kedvező kamattal mellett fogad el.
Nyitva áll hétköznap d. e. 9—12, d. u. 3—4 óráig. 11 108

Részvét kiállításán kitüntetve szép és jó munkáért.

Udvari és Társa

kocsigyártó cég

legnagyobb készlet tart új kocsikból, valamint elvállal e szakmába vágó javításokat, kocsi lakirozást, bélelést kívánat szerint Kivánatr. árjegyzéket küld.

Használt

kocsit

becserél.

23 31-100

Megrendeléseket készséggel teljesít. Vidéki írásbeli megkeresésekre azonnal válaszol. A n. é. közönség eddig irántunk tanúsított nagybeszű pártfogását jövőre kérve, mély tisztelettel

UDVARI és Társa
KOLOZSVÁRT, Radák-utca (Zöldfa-vendéglő mellett.)**VAJNA MIKLÓS ÉS TÁRSA**

cég tisztelettel értesíti a helyi és vidéki n. é. közönséget, hogy a tavaszi idényre

uri és női divatáruczikkek

óriási nagy választékban megérkeztek, melyeknek izléses összeállítását a cég társak személyesen eszközölték.

Tekintettel ez idényen jegyzett túlmagas árakra, a cég mindazonáltal a régi olcsó árakat tartja be és biztosítja a n. é. vevőközönséget az eddig tapasztalt pontos és szolid kiszolgálásról.

158 12-26

Kalap, nyakkendő és fehérneműk.

BERKOVITS BÉLA
női-, férfi-, fiu- és gyermek-ruha, valamint férfi-divat üzlete
Nagyenyed, Főtér 3.

Bátor vagyok a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy bevásárlási-utazásomból haza érkezőm, a tavaszi idényre **sok szép tavaszi újdonságokat** bevásároltam.

Különösen bátor vagyok b. figyelmét felhívni **elegáns és divatos** női kabát raktáromra.

Saját szabóműhelyemben

24 órán belül készítek mérték után a legkövetelőbb izlésnek megfelelő **férfi- és gyermek ruhákat.**

Továbbá dús választékban tartok férfi-, fiu- és gyermek kész-ruhákat, valamint elismert legjobb minőségű **női-, férfi- és gyermek-czipők**, valamint kalap, nyakkendő és fehérneműket.

Beesés látogatását örömmel várva, s magamat szives pártfogásába ajánlva,

Kiváló tisztelettel

BERKOVITS BÉLA.

426 35-*

Pontos és szolid kiszolgálás.

Nagy raktár bel- és külföldi szövetekben.

Kizárólag kézimunka által készített czipők.

Kossuth Lajos-utca 31 sz. a.
négy szoba bútor.
 egy jó karban levő zongora, egy könnyű kocsi
 és konyhaberendezés,
elköltözés miatt eladó.

LICHNOVSZKY LIPÓT
 KOLOZSVÁRT, Deák Ferencz-utca 31. szám
 (volt Balközép-utca.)

Raktáron tartok Majolika, Ó-Német honi
 (Dániel) kályhákat, ugyszintén

TAKARÉKTÜZHELYEKET,
 fűdő-kádburkolatokat a legeszerűbbtől a leg-
 diszesebb kivitelben.

Elvállalok kályhák újra átrakását és takari-
 tását helyben úgy mint vidéken a legsolidabb
 árban.

A nálam készült munkákért teljes fele-
 lősséget vállalok.

Videki megkeresésekre azonnal reflektálok.
 Megbízásokat azonnal személyesen vagy le-
 vélileg eszközölök.

125 26

GRÓSZ MIKLÓS
 hatóságilag eng. és törv. bejegyzett elhelyező és üzletek
 adás-vétel közvetítő irodája

KOLOZSVÁR, Mátyás király-tér 12. szám.

Elhelyezők: szállodai, vendéglői és háveházi személy-
 zeteket leggyorsabban és legpontosabban

Telefon 494 szám 122 26

Sürgőnyezim: Grósz üznök Kolozsvár.

Erdélyi Ernőné
 kárpitos műhelye és bútor-raktára
NAGYENYED, Buza-piac.

Raktár mindennemű hajlított fa- és vas-bútorokban, ugy-
 szintén tükrök, képek és mindenféle esztorgályozott búto-
 rokban. — Javítások gyorsan eszközöltenek.
 Számos éven át fővárosokban és elsőrendű műhelyekben
 szerzett tapasztalataim által azon kellemes helyzetben va-
 gyok, hogy a műhelyemben készült

KÁRPITOS BÚTOROK
 a t. vevőmet minden irányban pontos és szolid kiszolgálás-
 sal kielégítik. — Rendeléseket különlegességekben is teljesí-
 titek és szakképzettségem által biztosítom, hogy minden
 rendelést a legnagyobb pontossággal fogok teljesíteni.
 Egy kísérlet által ezen állításomról teljes meggyőződés
 szerezhető, a miért is bátor vagyok kérni, miszerint szem-
 melyes látogatásával megtisztelteti szíveskedjék, esetleg egy
 levelezéssel szíves értesítést kérve, hogy annak érkezése
 után én tehessem személyes tiszteletmet.

48 50

Bútorok csomagolását olcsón elvállalom

Feltűnő eredmény!
 T. cz.
 Van szerencsém értesíteni hogy házilag
 készítettő igen jó

likőrök és rumok

előállítására kitűnő francia likőr és rum
 aromákat hozok forgalomba, melyeket 1 liter
 likőr vagy rum készítéséhez való adagokban
 árusítok.

Készítése: gyors, olcsó és tiszta.
 Használati utasítás minden üvegen rajta van

Burger Frigyes

drogueria és illatszer kereskedése
KOLOZSVÁRT, Mátyás király-tér.

Allasch,	Benedictiner,
Anisette,	Császárkörte,
Ananás,	Curacao,
Baraczk,	Kávé (Mocca)
Chartreuse,	Rózsá,
Kömény,	Rum Jamaika,
Maraschino,	Rum Ananász.
Vanillia,	

39 14-104
 Vidékre díjtalan csomagolás! Általános megelégedés!

STOLCZ VINCZE

aranyműves
KOLOZSVÁRT, Kismester-utca.

Elfogad minden e szakmába vágó munkát.

Vásárolt tört arany és ezüst ékszert.

40 20 **STOLCZ VINCZE.**

E szakmában egyedül műhely az e helyi részben!

Klaszovitt György
 szilgyártó, nyerges, táskás és bőröndös
KOLOZSVÁRT.

Jó és szép munkáért és haladásért: többször kitüntelve

Nagy raktár kész három és nyeregekben ugyszintén
 uzataskák és bőröndök. Plaidzások, esőernyő és bot-
 terők, uti toll-táska, minden forma és nagy-ágban,
 puskások, vadásztáskák, gamási, töltényövek, vadász-
 szekek és minden előforduló bőrűk csak saját gyárt-
 mányaim óriási választékban.

Téli és nyári lótakarók és lóhálók, az egész léra és
 külön csak a fejre (legyek ellen).

Minden előforduló bőrűt rendelés szerint rö idő-
 alatt lejutányosabb árban készítik.

Mindenféle takarító és bőrpóloó szerekben nagy raktár.

Póstaí megbízásokat gyorsan és pontosan teljesítek.

18 52

E szakmában egyedül műhely az erdélyi részben!

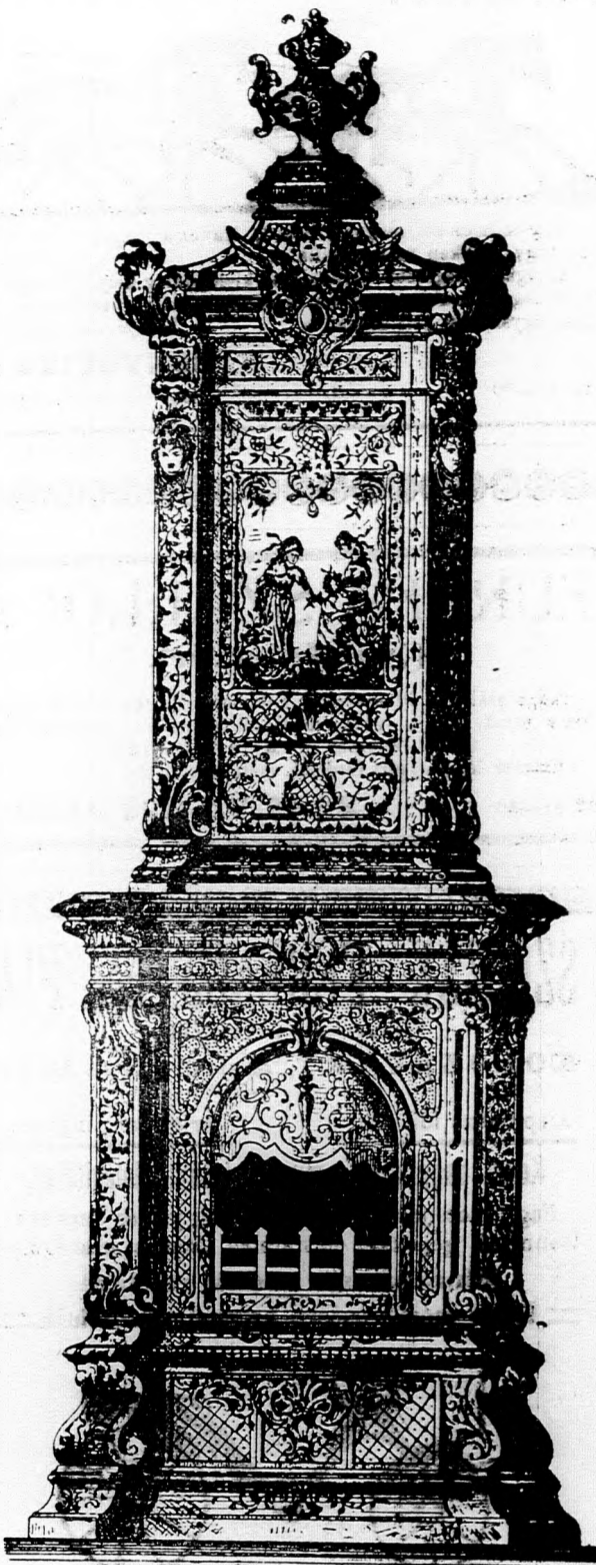
Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörése, göres és más idős állapotba szenved,
 kérjen iratot, ingyen és bérmentve

HATTYU GYÓGYSZERTÁR
 által Majna-Frankfurt. 109 52

Első gyulafehérvári agyag cserépkályha-áru gyári raktár.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni a helybeli
 és vidéki n. é. közönséget, hogy **Gyulafehérvárt**

CSERÉPKÁLYHA-RAKTARAMAT

a mai kor igényeinek megfelelően felszereltem. Rak-
 táron tartom a legújabb készítményű és rendszerű
 cserép Daniel kályhákat a híres Telek-fele Szliácsi
 kályhagyárból, valamint fűdőszoba- és takaréktűz-
 hely-felszereléseket dus választékban.

Legfőbb törekvésem a n. é. közönség becses ren-
 delményeit pontosan és jutányos árban kiszolgálni.
 A n. é. közönség becses pártfogását kérve maradtam
 tisztelettel

Dobrowszky Károly,
 cserépkályha-építő.

63 7-25

2 évi jótállás.

Cs. és kir. udvari
 szállító

NEUMANN M.

Szerb kir. udvari
 szállító.

KOLOZSVÁR, Mátyás király-tér.

A tavaszi és nyári idényre

ajánl tavaszi és nyári öltönyöket, átmeneti kabátokat (Double-
 Ulster, Raglán), tavaszi felsőket (überzieher), Havelok ujjak-
 kal és ujjak nélkül. Gazdasági kabátok szövetségével.
 Fekete szalon és frak öltönyöket.

Nagy választék fiu-, leány- és gyermek-ruhákból.

Minták és képes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Megrendeléseknél elegendő mértéknek egy régi öltöny beküldése. Gyermekruhák rendelésénél elegendő,
 ha a gyermek korát, a kívánt szint és árt velem közlik.

Előfizetési felté-
 helyben házhoz hordva v
 postán küldve
 Egész évre
 Fél évre
 Negyedévre
 Egyes szám ára

Hirdetések d
 -centiméterenként 6
 dök és gyárosok külön ar
 ben részese

Nyilt tér ora 40

Me

A

"Az Ujság"-ból
 méltó és megszívle

"Ez az ország,
 kik egy nemzet v
 és ugyanazon nem
 így, ki ugy, de m
 séggel szeretjük a
 A melyet tehát ne
 érzelmeinkben, oh
 sünkben. De csele
 A valóságban söté
 mi összhangos ne
 osztály, hol egy c
 csoport támad ne
 ha szétfezethe

Magyar állami
 Mi az? Ha egy l
 hatalomban, csak
 annak a parlame
 gyöngítheti azt,
 tos. Nem kell me
 annak alkotmány
 Csak neki!

Az állami érze
 nemzeten és
 puszták fektelés
 meg mindig itt
 olyan erős és ha
 milyenre politik
 mellett jogunk v

Magyarország
 és az állami rei
 nyeiben nyög. N
 kevés ebben az
 ban, a hol az a
 és mint valami
 adnak a kormá
 hatalom van me

Ne legyen ké
 államhatalom, t

Egy

Nagy felhát

testvérhaza. M

bek. tótok. Erd

A Tordáról

órajársnyí táv

abban a korc

ellensége lakot

leányával Kolo

dulván, s ott a

néha egy-két j

nak, az olahok

börd mellett

fontos szolgál

Ez épület ig

magyarok elő

nem kerülheti

tározta, hogy

— Flóra, m

honvédek jöu

káplár lesz ve

soha nem fut

szelidítsd meg

A leány sze

— Nem bá

Aznap delb

egy honvéd k

— Jó napo